

ÅRSMELDING 2023

● STIFTELSEN NORSK FOLKEMUSEUM

Innhold

MOT EI NY MUSEUMSTID	3
STYRETS BERETNING	4
NØKKELTALL OG BESØKSSTATISTIKK	9
NORSK FOLKEMUSEUM	11
NORSK MARITIMT MUSEUM	13
EIDSVOLL 1814	15
BOGSTAD GÅRD	17
BYGDØ KONGSGÅRD	19
IBSEN MUSEUM & TEATER	21
FORSKNING	22
FORVALTNING	24
KOMMERSIELL AVDELING	28
ADMINISTRASJON OG DRIFT	31
VEDLEGG 1: PUBLIKASJONER	34
VEDLEGG 2: VEDLIKEHOLD NF	36

KULTURENS FORSVARSVERK

Musea er kulturens forsvarsverk i krisetider. I krig og terror blir verdien av kulturminne sett i spel og gjort synlege. Kanskje ser vi ikkje denne oppgåva i det daglege, men når vi opplever trugsmålet mot våre felles minne, søker vi mot noko å samlast om. Vi søker fellesskap rundt symbol, verdier og ritual for å finne mening.

Nett derfor har kulturelle minnesmerke eit særleg vern under krigshandlingar gjennom Haagkonvensjonen av 1954. Angrep på og øydelegging av kulturarv er brot på dei humanitære rettane til folk og nasjonar. Angrep på kulturminne er angrep på verdier som er langt større enn dei reint materielle. Dei er eit angrep på eigenverdien til eit folk.

Trass i dette vernet er kulturminne stadig truga av utsletting. Under Syriakrigen vart store delar av Palmyra øydelagt av ISIL. Ukraina forsvare sine statuar og kyrkjer desperat mot russiske angrep. Og nett no er det kulturminna i Palestina som blir lagde i grus. Eit heilt folk blir utsett for utolelege lidingar, og deira kulturelle samlingspunkt blir utsletta.

Noreg har forplikta seg til eit internasjonalt vern av kulturminne. Den norske regjeringa må løfte dette vernet av kulturen saman med vernet av det mest grunnleggjande – retten til liv.

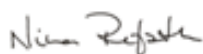
Det daglege museumslivet kan verke smått når det blir målt mot dei store spørsmåla. Men når dei store spørsmåla verkeleg blir aktuelle, må vi også sjå på vårt eige kulturelle forsvar.

Musea tek vare på ein kulturarv både for dagens publikum og for framtida. Gjennom engasjement og formidling kan vi møtast rundt felles symbol og praksisar. Det er i dette fellesmøte vi heile tida nyskapar kulturen. Å ta vare på eit kulturminne er derfor ikkje berre eit vern av minne frå fortida, det er også å skape eit fellesskap for framtida, ein felles kultur i stadig utvikling, men trygg i grunnmuren.

Det er for seint å ta vare på kulturarven når han er borte og gløymt. Om det er gjenstandar eller handlingar må dei røktast aktivt kvar dag.

Også styresmaktene bør leggje seg dette på minnet. Like lite som vi ville tolt at Nidarosdomen vart øydelagt av angrep frå framande makter, like lite skal vi tole at moskear og kyrkjer i Palestina blir øydelagde. Derfor må vi også beskytte og hegne om våre eigen kulturarv, og styresmaktene må også stå bak musea i arbeidet med det langsiktige, men ofte usynlege arbeidet det er å forvalte desse verdiane både for samtid og framtid.

Beste helsing,

Nina Refseth

Direktør, Stiftelsen Norsk Folkemuseum Museum

Båtbygger Bendik Skogvold i Klink båtbyggeri på Norsk Maritimt Museum.

STYRETS BERETNING

INNLEIING

Stiftinga Norsk Folkemuseum består av seks museumsavdelingar: Norsk Folkemuseum, Bygdø Kongsgård, Bogstad Gård, Eidsvoll 1814, Ibsen Museum&Teater og Norsk Maritimt Museum. I tillegg har stiftinga i 2023 hatt fire fellesavdelingar: forvaltning, forskning og kunnskapsutvikling, administrasjon og drift, og i siste halvår også kommersiell avdeling. Hovudformålet til stiftinga Norsk Folkemuseum er å samle, dokumentere, forvalte og stille ut bygningar og gjenstandar som belyser liv og livsvilkår i Norge, med hovudvekt på tida etter reformasjonen. Oppdraget omfattar også kunnskap om liv og livsvilkår i Norge, og formidling av kunnskapen både vitskapeleg og til eit allment publikum.

Styret har i 2023 bestått av Olemic Thommessen (styreleiar), Christina Hætta og Rina Sunder, alle oppnemnde av Kulturdepartementet. Terje Breivik var oppnemnd av Kulturdepartementet fram til april, da han vart erstatta av Bård Nylund. Han vart igjen erstatta av Helge Jordheim frå 1. juli 2023. Benedicte Rustad er vald av Norsk Folkemuseums Venner, Terje Gløersen av Norsk

Maritimt Museums Venner, og Monica Mørch og Harald Hilsen er valde av dei tilsette.

Det vart halde seks styremøte gjennom året, i tillegg til eit digitalt informasjonsmøte i samband med framlegginga av statsbudsjettet for 2024. Styret har ansvarsforsikring gjennom RiskPoint. Forsikringa dekkjer ansvar for formuesskade som skuldast krav sett fram mot styremedlemmene i forsikringsperioden som følgje av handling eller unnlatning som det blir hevda utløyser erstatningsansvar. Forsikringa dekkjer også sakskostnader i sakar som er dekte av forsikringa.

ÅRET SOM GJEKK

Besøket i 2023 var særst godt. Over 450 000 besøkte musea gjennom året, ein auke på 15% frå 2022 og 3% over 2019, som var det siste normale året før pandemien.

Norsk Maritimt Museum (NMM) hadde det høgaste besøket på 20 år. Særleg har publikum sett pris på arbeidet med bygging av ein replika av vikingbåten som er utstilt i Klink. 9. juni opna utstillinga «Havets demoner» med Karl Erik Harr, som også vart følgd av fleire populære arrangement og foredrag. Det vart

gjennomført seks vekkestokt og tre helgetokt med SS Svanen.

Norsk Folkemuseum har satsa på fornya formidling gjennom året, med rekordbesøk på Barnas høstfestival, Halloween og julemarknaden. For ungdom har det vore eit eksklusivt kveldsarrangement Svart Natt. Det er også stor interesse for innblikk bak kulissene, både på museumsloftet, der konservatorar arbeider med klargjering av objekt, og gjennom arrangement som Open kveld, der publikum blir invitert til tematiske djupdykk i samlingane. Innføringa av årskort frå 1.1.23 gav også ein positiv effekt på gjenbesøket.

Ibsen Museum & Teater fekk gjennom ei ekstraordinær løyving opna museumsverksemda mellombels frå 1. juli. Leilegheita og ei ny utstilling om Ibsens verk vekte stor interesse, og gjennom sommarsongen var nesten heile kapasiteten for omvisingar fylt.

Bogstad Gård opna utstillinga *Marmorvariasjoner* i Østfløyen 26. mai. Galleriet satsar på utstillingar der kunst frå eige samlingar blir sett saman med samtidskunst, og har gitt besøkande eit nytt og sterkare tilbod på Bogstad. Både Høstdagen og julemarknaden hadde rekordbesøk, slik at veksten mot 2019 vart 23%. Det viser at vi har potensiale for auka besøk også frametter.

Eidsvoll 1814 har prioritert det nasjonale ansvaret for demokratilæring overfor barn og unge, med særleg vekt på arbeidet med fornying av det nasjonale demokratisenteret i Wergelands hus. Dette opnar våren 2024. Museet har leia Demokratinetttverket, og arbeid tett med andre demokratisentre og UiO-Demokrati. Nye formidlingsaktivitetar og arrangement gav ein auke i besøkstalet med 12% mot 2022, og er no på nivå med åra før pandemien.

Bygdø Kongsgård hadde i 2023 store utfordringar i drifta på grunn av vêret, med vesentleg avlingstap. Likevel var produksjonen av mjølk god, og ysteriet foredla 12000 liter. Arbeidet med nytt ysteri i Fruktlåven starta opp hausten 2023. Kusleppet var som alltid den store attraksjonen, og både serveringsstadene og rideskolen er mykje brukt.

Aktiviteten ved alle einingar har vore prega av førebuingar til flytting av ekstermagasin.

Leigetilhøvet vårt i det største magasinet vart sagt opp før sommaren 2023, med krav om utflytting innan 1. juli 2024. Det er inngått leigeavtale med Fabritius AS av eit nybygd magasin frå 15. april 2024. Flyttinga er eit svært omfattande arbeid som må gjennomførast på svært kort tid. Store delar av konserveringsavdelinga har derfor vore fullt engasjerte i reinsking, dokumentasjon og inventering av samlingane. Også kulturhistorisk og arkeologisk seksjon har brukt stor kapasitet på dette, og alle avdelingar har bidrege gjennom dugnadar og med ressursar. Dette arbeidet legg stramme føringar på kapasiteten til nye utstillingar og utlån, men vil også gi svært positive effektar med omsyn til samlingsforvaltning når prosjektet er gjennomført.

Stiftinga har eit stort forvaltingsansvar for bygningar, med ein bygningsmasse på 90.000 kvm, 182 kulturhistoriske bygningar, over 320.000 kulturhistoriske og arkeologiske gjenstandar og 2,6 millionar fotografi. Hausten 2023 førte ekstremvêr med kraftig nedbør til problem ved fleire av einingane. Lysthuset ved Bogstadvannet fekk mindre skader etter at Bogstadvannet steig kraftig. Ved Norsk Folkemuseum kom ei større vatninntrenging da jorda var så metta med vatn at det pipla inn gjennom golv og veggjar i kjellarar. Det blir arbeidd systematisk med vedlikehald av kulturhistoriske bygg, og det har blitt gjort utbetringar av taket på NMM.

Energiprisane har vore svært høge i 2023. Trass i ein ekstra kald vinter er det spart 163 000 kWh i eigen bygningsmasse i stiftinga samanlikna med 2022. Gjennom samarbeid med PropTech-dugnaden ved NMM har museet no fått svært gode kartleggingsressursar, og lagt til rette for betre energiøkonomisering. Det har resultert i en reduksjon på 140 000 kWh samanlikna med 2022, i snitt 30% mindre forbruk per måned enn tidlegare. Stiftinga har motteke tilskott frå Enova og er i ferd med å implementere fleire tiltak.

Stiftinga legg stor vekt på forskingsarbeidet i musea, og etablerte i 2023 ei eiga avdeling for

forskning og kunnskapsforvaltning. Ved årets utgang hadde tolv tilsette doktorgrad eller ph.d., ni av desse hadde autorisasjon som førstekonservator NMF. I tillegg hadde ein tilsett autorisasjon som førstekonservator NMF, og 8 tilsette hadde autorisasjon som konservator NMF. Vidare har stiftinga tre tilsette med bistillingar ved universitet, ein av disse som professor II. Stiftinga deltok i tretten museumsnettverk og femten formaliserte FOU-prosjekt.

Det vart publisert fem større publikasjonar, atten fagfellevurderte artiklar/bokkapittel og seksten andre publikasjonar. Mellom dei større verka kan vi trekke fram Kari Telste (red) *Tidsrom 1600 – 1914*, Forlaget Press, som sprang ut frå den store utstillinga på Norsk Folkemuseum, og som nådde eit godt sal i bokhandel. Vidare vart det publisert ein vitskapeleg antologi, ei doktoravhandling og årbøkene *Menneske og havet* og *By og bygd*.

I 2023 har arkeologisk seksjon hatt tett samarbeid med Stavanger Maritime Museum og Bergen Sjøfartsmuseum gjennom IRMAS, men også med dei arkeologiske avdelingane ved NTNU og UiT og andre kulturminneforvaltingsorgan. Internasjonalt har det vore samarbeidsprosjekt og feltarbeid med kulturminneforvaltninga i Portugal (CNANS) og i Hellas (Eforatet for undervannskulturminner).

TILSETTE

Stiftinga har i gjennomsnitt hatt 193,42 årsverk tilsett. I tillegg er det utført 39,75 årsverk av timelønnte. Totalt vart det utført 233,17 årsverk. Det er ein nedgang på 5 årsverk frå 2022, nedgangen er i fast og mellombels tilsette.

ARBEIDSMILJØ

I løpet av 2023 iverksette stiftinga ei større omorganisering. Fire nye fellesavdelingar vart etablerte, der siktemålet er å styrke den faglege utviklinga på tvers av geografi. Forvaltningsavdelinga omfattar konservering, dokumentasjon og bygningsantikvarisk. Forskingsavdelinga omfattar kulturhistorie og arkeologi. Administrasjon og drift omfattar økonomi, HR, drift og sikkerheit. Den kommersielle avdelinga har arbeidd med endeleg organisering gjennom året, og

omfattar kafé, butikk, utleige, kommunikasjon og marknadsføring. Effektane av omorganiseringa fagleg og sosialt vil bli evaluert frametter.

Styret vurderer at arbeidsmiljøet er tilfredsstillande, og er kjend med at administrasjonen arbeider kontinuerleg med vidare utvikling. Styret legg også vidare vekt på at arbeidet med kompetanseutvikling og informasjon blir følgd opp.

Stiftinga har eit arbeidsmiljøutval (AMU) med seks medlemmar. Direktør, personalkonsulent og avdelingsdirektør på Eidsvoll 1814 har møtt frå leiinga, hovudverneombodet og to andre verneombod møter frå dei tilsette. I tillegg deltar dei andre tre verneomboda på møta som observatørar. Utvalet har hatt fire møte i 2023.

Det er regelmessige møte mellom leiinga og tillitsvalde frå dei fire fagforeiningane som har forhandlingsrett. Det blir lagt stor vekt på samarbeid med organisasjonane til dei tilsette.

Stiftinga har utarbeidd rutinar for varsling om kritikkverdige forhold.

Sjukefråværet for 2023 som heilskap var på 6,2 % mens for 2022 var fråværet på 7,1 %. Nivået ligg no marginalt over kva det gjorde før pandemien, og langtidsfråværet har gått signifikant ned. Det vart meldt inn ni nestenulukker og tolv personskadar, ingen av desse alvorlege. Dette er ein nedgang frå 2022.

LIKESTILLING OG INKLUDERING

Av totalt 233,17 årsverk vart 132,3 årsverk utført av kvinner og 100,87 årsverk utført av menn. Det er ein auke på om lag 1,6 årsverk utført av menn samanlikna med 2022.

Det er lagt vekt på å jamne ut lønnskilnader mellom kjønn og stillingar innan same fag- og ansvarsområde, og det blir arbeid systematisk med å redusere ufrivillig deltid.

Toppleiinga bestod ved årsskiftet av fire menn og seks kvinner. Styret består av fire kvinner og fire menn. Arbeidet med likestilling og mangfald skal vere ein integrert del av alle delar av verksemda, og integrert i alle planverk. Ved utlysing av nye stillingar gjer vi særleg merksame på målsettinga om auka mangfald, og kvalifiserte kandidatar blir

oppmoda til å søkje uansett alder, kjønn, funksjonsevne eller kulturell bakgrunn.

Stiftinga arbeider medvite for å nå ut til nye målgrupper, og har mellom anna tilsett fire ungdomsrådgivarar i 10% stilling kvar. Desse har ulik sosial og kulturell bakgrunn, og gir verdifulle bidrag i utforminga av arbeidet i verksemda.

Arbeidet med universell utforming er tidvis krevjande i antikvariske bygg, og krev ei systematisk tilnærming. Alle nye utstillingar blir tilrettelagte for synshemma, og det er tilbod om tolking på teiknspråk for både barn og vaksne ved Norsk Folkemuseum. Det er eige tilbod for grupper med demens.

I arbeidet med sosial berekraft og inkludering har stiftinga samarbeidd med fleire organisasjonar. Bygdø Kongsgård samarbeider med arbeidsinkluderingsbedrifta Unikum om vedlikehald av områda i Folkeparken. Ved NMM er samarbeidet med veteranforbundet SIOPS i prosjektet Medvind knytt til bruk og vedlikehald av skonnerten Svanen. Svanen er også arena for ungdomsprosjektet «Svanen søker mannskap», som har som målsetting å gi ungdom i Oslo og omland nye utfordringar og meistringsopplevingar. Prosjektet er i samarbeid med FRIGO.

For nærare omtale viser vi til Likestillingsredegjørelse 2023, som er lagt ut her: <https://norskfolkemuseum.no/stiftelsen>.

YTRE MILJØ

Stiftinga har ambisiøse mål for å bruke kunnskapen ved musea til å styrke kunnskapen rundt miljø og økologisk berekraft. Landbruksverksemd på Bygdø Kongsgård blir følgd opp gjennom et aktivt internkontrollarbeid med Kvalitetssystemer i Landbruket (KSL). Bygdø Kongsgård er godkjend som økologisk verksemd. Serveringsstaden Gartneriet serverer lokale varer, og er DEBIO-sertifisert. Stiftinga har samarbeidd med andre museum på Bygdøy for å sikre meir miljøvennleg tilkomst til musea her. Dette omfattar sykkelsti og kollektivtilbod, både til sjøs og per buss.

Alle museumsavdelingane i stiftinga vart resertifiserte som Miljøfyrtårn i 2023.

Berekraftsstrategien er publisert her: <https://norskfolkemuseum.no/stiftelsen>

OPENHEITSLOVA

Stiftinga Norsk Folkemuseum har gjort greie for aktsemdsvurderingar her: <https://norskfolkemuseum.no/stiftelsen>

REKNESKAPEN FOR 2023

Rekneskapen for stiftinga Norsk Folkemuseum viser driftsinntekter på til saman kr 336 371 614. Dette er opp frå kr 328 738 060 i 2022. Posten for andre gåver og tilskott går ned med nesten 10 millionar, medan alle dei andre inntekstpostane har vakse. Særleg gledeleg er det at billettinntektene voks til kr 41 871 510, mot kr 32 612 086 i 2022. Likviditeten har vore tilfredsstillande gjennom året. Midla er plasserte i bank. Kontantstraumen viser ein reduksjon av likviditetsbeholdninga på kr 5,2 millionar. Dette skuldast kr 5,7 millionar i reduserte prosjektavsetningar og kr 0,5 millionar i tilførsel frå ordinær drift.

Årsresultatet viser eit mindre overskott på kr 205 869 etter finans. Det er da kostnadsført ekstraordinære kostnader knytte til flytting av magasin. Overskottet blir ført til annan eigenkapital.

Vi vurderer at stiftinga Norsk Folkemuseum ikkje er eksponert for større risikofaktorar. Drifta i stiftinga er basert på årlege tilskott frå Kulturdepartementet. Ordinært statstilskott utgjorde omlag 60 % av dei totale inntektene i 2023, mot 55 % i 2022.

Årsrekneskapen er utarbeidd under føresetnad av vidare drift. Det ligg ikkje føre ekstraordinære forhold som påverkar årsrekneskapen, og det er heller ikkje vesentlege forhold som har inntreft etter at balansen er sett opp.

UTSIKTANE FRAMOVER

Det internasjonale samfunnet er i urolege tider. Dette påverkar alle samfunnsområde, også musea. Den generelle kostnadsveksten har auka monaleg, og legg press på handlingsrommet frametter. Internasjonal uro og framtidige kostnader innan helse og forsvar

vil også prege prioriteringane i offentlege løyvingar, og det er vanskeleg å sjå for seg ein generell vekst i tilskotta.

På same tid har klimaendringane blitt merkbare, og framover vil behovet for vedlikehald av den antikvariske bygningsmassen bli hyppigare. Det er allereie i dag eit vesentleg etterslep på vedlikehaldet, og vi risikerer at dette aukar ytterlegare dersom vi ikkje finn nye og meir effektive arbeidsformer. Dette stiller store krav til prioriteringar på lang sikt. Det er også heilt vesentleg å arbeide med å finne nye inntektsstraumar til musea, på same tid som publikum opplever det som økonomisk tilgjengeleg.

Det er svært gledeleg å sjå at publikum er tilbake i musea i fullt monn etter pandemien. For stiftinga er det viktig både å behalde gamle besøksgrupper og utvikle nye. I dette står arbeidet med sosial inkludering sentralt, og stiftinga vil søkje å halde billettprisane på eit lågast mogleg nivå. På sikt er det også ønskeleg å utvikle fleire tilbod som til dømes årskort, som gir tilgang til fleire av einingane.

Eit utvida og systematisk samarbeid med andre lag og organisasjonar er eit viktig element i dette arbeidet. Eit døme er samarbeidet som Norsk Folkemuseum no etablerer med Abloom, ei stifting som arbeider med barn og ungdom med nedsett funksjonsevne og med minoritetsbakgrunn. Dette vil både kunne gi oss ny kompetanse og vonleg bidra til å opne for nye besøksgrupper. Det er også eit mål å systematisere og vidareutvikle arbeide med frivilligheit i musea.

Turismen er viktig for musea, og musea bidreg også til auka omsetning i reiselivet. Både

internasjonale tilhøve og endra klima påverkar allereie reisemønstera. Det er venteleg at dette vil forsterke seg frametter. Dette kan slå ut både positivt og negativt for besøkande til Oslo, og er mindre føreseieleg enn før.

Flyttinga av eksternmagasin vil leggje stort press på likviditeten dei næraste åra. Utan ytterlegare løyvingar vil det vere naudsynt å bruke all tilgjengeleg likviditet i prosjektet, og eigenkapitalen vil truleg nå eit kritisk lågt nivå. Skil ein kunne gjenoppbygge eigenkapitalen på kort sikt, vil det medføre store avgrensingar i aktiviteten. Utover magasinflyttinga har stiftinga ikkje større investeringsplanar på kort sikt.

Alle kostnader knytte til museumssamlingane blir kostnadsførte direkte. Det same gjelde alle eksternfinansierte arbeid.

Kompetansen til dei tilsette på alle områder i stiftinga er nøkkelen til å lukkast i møte med utfordringane frametter. Styret vil rette ein stor takk til alle tilsette, og til den ekstraordinære innsatsen som blir lagt ned både i det daglege og i samband med flytteprosjektet.

Oslo, 20. februar 2024

**Olemic Thommessen (styreleiar),
Christina Hætta (nestleiar),
Helge Jordheim, Terje C. Gløersen, Harald
Hilsen,
Monica Mørch, Benedicte Rustad,
Rina Sunder**

Skoleklasse på besøk i Stavkirken på Folkemuseet. Foto: Stian Nybru

BESØKSSTATISTIKK OG NØKKELTAL

Stiftelsen Norsk Folkemuseum	2023	2022	Endring 2022/2023	Endring % 2022/2023
	Bill.salg	Bill.salg	Bill.salg	Bill.salg
Norsk Folkemuseum	306 172	265 288	40 884	15 %
Norsk Maritimt Museum	85 619	77 068	8 551	11 %
Eidsvoll 1814	26 417	23 661	2 756	12 %
Bogstad Gård	14 509	12 591	1 918	15 %
Ibsen Museum & Teater	9 068	-		
Bygdø Kongsgård	9 202	12 575	-3 373	-27%
Sum	450 987	391 183	59 804	15%

Bogstad Gård fortsetter veksten og øker med + 15% i billettsalg i -23. Dette er over 2019 i besøkstall. Dette skyldes nye galleriutstilling og gode arrangement.

Eidsvoll 1814 vokser i billettsalg, tilsvarer + 12 % økning vs 2022. Besøket ligger fortsatt bak 2019- tallet, men tar innpå.

Norsk Maritimt Museum fortsetter den gode utvikling og har hatt det beste besøksåret siden 1998. Dette skyldes langsiktig jobbing med utstillingsarbeid og formidlingstilbud. Det er spesielt det internasjonale besøket og de lokale barnefamiliene i helgene som er forklaring på dette.

Norsk Folkemuseum økte med 15 % i billettsalg. Både høysesong og høsten med Høstferie, Halloween og Julemarked ga veldig god vekst. 2023 er kun 4% under 2019.

Bygdø Kongsgård hadde en nedgang på 27%. Dette skyldes lavere besøk på det årlige kuslippet og noe færre grupper.

IBSEN Museum & Teater kunne åpne museet for normal drift 1.juli med ny utstilling og omvisning i leiligheten.

NØKKETALL	2023	2022
Kunsthistoriske gjenstander	1 632	1 590
Kulturhistoriske gjenstander	267 149	256 213
Arkeologiske gjenstander	127 074	63 920
Fotografier	2 550 000	2 550 000
Farkoster: flytende / på land	5/137	5 / 121
Kulturhistoriske bygninger (oppmålte)	182	182
Kulturlandskap	6	6
Hageanlegg	31	31
Driftsinntekter	336 mill.	329 mill.
Årsverk kvinner	132,3	134,38
Årsverk menn	100,87	103,99
Sykefravær	6,2 %	7,1 %

Nøkkeltall er hentet fra innrapportert museumsstatistikk

Historisk ferieskole. Foto: Christian André Strand

NORSK FOLKEMUSEUM

Tall på billettsalg: 306 172

Tall på åpne dager: 336

Billettinntekter: 29 223 164

Leieinntekter: 3 325 605

Salg av varer og tjenester: 21 056 297

- **Godt besøkt juni, juli og august**
- **Rekordbesøk på julemarkedet, Barnas Høstfestival og Halloween**
- **Åpning av Museumsloftet og lansering av boken Tidsrom 1600-1914**
- **Svart Natt i samarbeid med Edvard Munch vgs.**
- **Undervisningstilbud for 25 000 barn og unge gjennom året**
- **Norsk Folkemuseums dansegruppe feiret 70 års jubileum**

Norsk Folkemuseum er et av Europas største og eldste friluftsmuseer og et nasjonalt kulturhistorisk museum. Museet formidler, forvalter og bygger historisk kunnskap om menneskers liv, skikker og tradisjoner fra 1500-tallet og fram til i dag. Gjennom aktiviteter, tunverter, samlinger, utstillinger og et levende

kulturmiljø med landbruk og husdyr skal vi være relevante og aktuelle for folk i dag.

Museet har arbeidet målrettet med utvikling av publikumsprogrammet. Dette har resultert i en god besøksutvikling med 15% økning fra 2022. Flere av arrangementene gjennom året har hatt besøksrekorder. En nysatsing var Barnas Høstfestival 30.september - 8.oktober med 50% publikumsøkning fra 2022.

Halloweenarrangementet 28. og 29. oktober gav rekordbesøk og julemarkedet i samarbeid med hovedsponsor OBOS var tidenes best besøkte. 253 ungdommer deltok på Svart natt 31. oktober, et arrangement i samarbeid med Edvard Munch videregående skole. 11.mai og 9.november var det Åpen kveld hvor museet inviterte publikum til dypdykk i skatter fra tekstsamlingene og kostymelager. Andre større arrangementer gjennom året var vinter-

12 STIFTELSEN NORSK FOLKEMUSEUM

og påskeferietilbud og sankthansfeiring i samarbeid med OBOS

Fra sankthans til slutten av august har det vært høysommerprogram med yrende liv og mange åpne hus, med bl.a. musikk, dans, tradisjonshåndverk, dyr, landbruk, mat, draktkledde tunverter og ferieskole. Nytt av året var vandreteater om middelalder. Ved utgangen av august var besøkstallet totalt 16% høyere enn i 2022.

Torsdag 16. Februar var det lansering av Boken Tidsrom 1600-1914, etterfulgt av vandring i utstillingen Tidsrom med kunstneriske iscenesettelser fra boken. Samtidig åpnet også Museumsloftet, hvor gjenstander fra museets magasiner vises. I forbindelse med den årlige juleutstillingen "Jul i 1000 år" 1. desember-14. januar ble en stor privat samling med julekrybber fra hele verden stilt ut.

Gjennom året har rundt 25 000 barn og unge benyttet seg av museets undervisningstilbud. Her møter elevene engasjerte og faglig dyktige omvisere som tilpasser omvisningen til gruppen og gjør museet levende og relevant. Med den nye læreplanen har spesielt omvisningene med Samisk og kvensk tema vært populære. Nytt av året var Verkstedet, en aktivitetssone på museet særlig rettet mot barn og unge som åpnet under Halloween.

Boklansering av Tidsrom. Foto: Beate Kjørslevik

Norsk Folkemuseums dansegruppe feiret sitt 70års jubileum med dansefest og jubileumsforestilling i september. Dansegruppa hadde god rekruttering i 2023, med rundt 70 medlemmer. Dansegruppa er en fritidsaktivitet for barn og unge, og bidrar til levendegjøring og videreføring av den norske folkedansen gjennom forestillinger på museet og eksterne oppdrag.

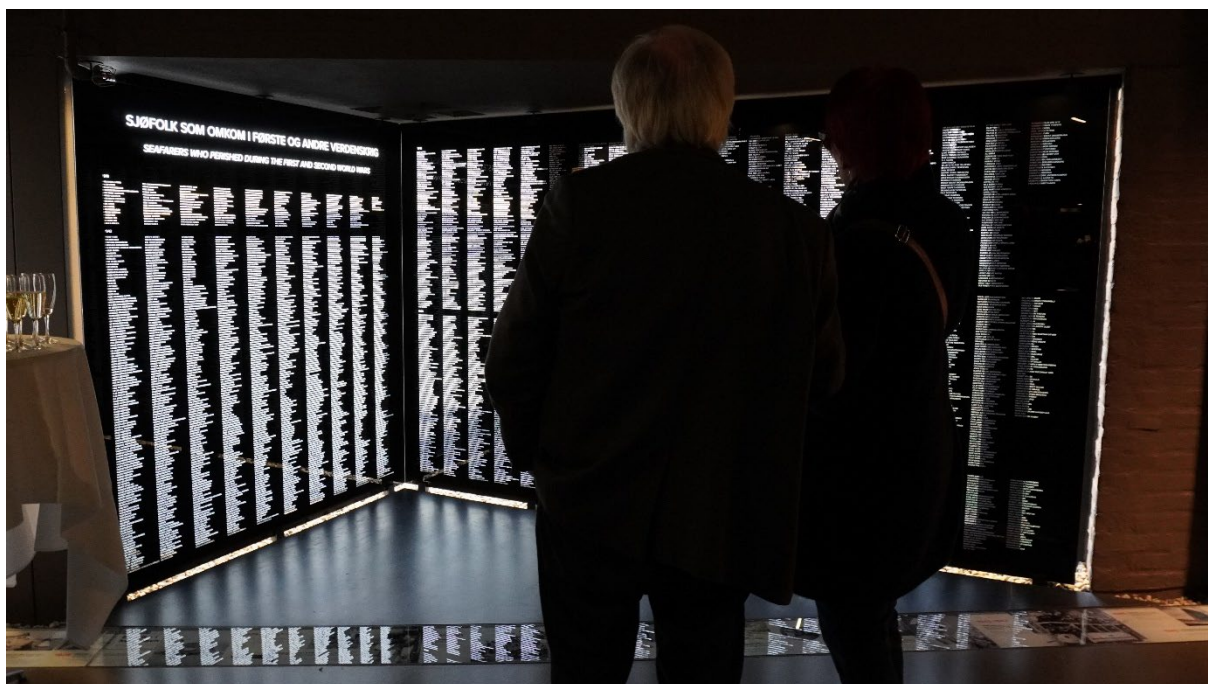
Kostymevirksomheten har en viktig rolle i levendegjøringen og gjennom året hatt ansvar for kostymene som museets tunverter og omvisere bruker i formidlingen. Kostymeverkstedet var åpent for publikum under de to Åpen kveld-arrangementene i mai og november.

Norsk Folkemuseum har arbeidet med en rekke forprosjekter gjennom året, som ny draktutstilling, ny utstilling om lek og videreutvikling av Kolonialen.

Museet arbeider kontinuerlig med kunnskapsutvikling, og deltar i flere museumsnettverk: Herregårdsnettverket, Mangfoldsnettverket, Samisk museumslag og Bygningsvern.

Besøksrekord på Halloween. Foto Beate Kjørslevik

Nye minnetavler for sjøfolk som omkom under 1. og 2. verdenskrig ble avduket i november. Foto: Anniken Mihle

NORSK MARITIMT MUSEUM

Tall på billettsalg: 85 619

Tall på åpne dager: 337

Billettinntekter: 7 575 244

Leieinntekter: 1 877 120

Salg av varer og tjenester: 10 981 867

- **Publikumsrekord**
- ***Havets demoner* 9. juni til 26. november.**
- **Prop-techdugnaden 14. juni gir nye muligheter for museumsbygget**
- **Aktiv seilsesong for *Svanen***

Norsk Maritimt Museums hovedarbeidsområder er kystkultur, maritim historie og maritim arkeologi. Vi skaper opplevelser og refleksjon rundt menneskers bruk av kyst, sjø og hav i fortid og samtid for framtiden. Avdelingen har ansvar for formidling av hele den maritime kulturhistorien og for samhandling med våre publikummere og øvrige omverden.

2023 var et godt år for Norsk Maritimt Museum, der vi satte besøksrekord med over 85 000 besøkende. Mange kom for å oppleve arbeidet i KLINK, der vi nytolker og bygger en rekonstruksjon av timetersbåten fra Gokstadfunnet. Her kunne publikum møte båtbygger hele sommeren og utvalgte helger i løpet av året. Det var også to foredrag i forbindelse med prosjektet.

Museet hadde én midlertidig utstilling, *Havets demoner*, med 31 nye malerier av kunstneren Karl Erik Harr. I utstillingen kunne publikum se Hars tolkninger av vesener av betydning for kystens folk i nord, slik som *Draugen*, *Kraken*, *Marmælen* og flere. Utstillingen ble ledsaget av arrangementer og omvisinger, samt en kunstnersamtale mellom Harr og

14 STIFTELSEN NORSK FOLKEMUSEUM

kunsthistoriker Tommy Sørbø. Tre helger i november var det aktiviteter for barn, der man ble autorisert *draugbuster* ved å gjennomføre aktiviteter i Båthallen og *Havets demoner*.

I november ble nye minnetavler for sjøfolk som omkom under første og andre verdenskrig avduket i utstillingen Til sjøs!

Våren 2023 ble det laget en arbeidsplan for undervisningstilbud og program for grupper fra institusjoner, og vi gjennomgikk alle tilbudene til undervisningssektoren. Vi tilbydde 12 ulike opplegg for undervisningssektoren, fra barnehager til voksenopplæringsgrupper, hvorav fire var nye i 2023. Oppleggene dekker til sammen de fleste utstillingene og temaene kystkultur, sjøfart og undervannsarkeologi. Museet tilbyr *Møter med minner*, museumstilbud for personer med demens.

I løpet av året har museet hatt ulike arrangementer og aktiviteter for både voksne og barn, blant annet aktiviteter for barn i høst- og vinterferien.

Museets frivillige har som tidligere år bemannet Barnas båtverksted på søndager. I november lanserte vi *Mennesket og havet 2023*.

Svanen hadde en aktiv sesong i 2023, med seks femdagerstokt og flere helgeturer. *Svanen* deltok på Asker trebåtfestival, Landsstevne til Forbundet Kysten, Kulturminnedagen på Nærnes, Akershusstevnet og Oslo Havnelangs, der vi hadde rundt 600 besøkende. Det ble lagt ned en betydelig frivillig innsats på Svanen, rundt 1600 timer i løpet av året. På ungdomstoktet hadde Svanen motorhavari, så vi måtte ta slep inn til Jeløya. Takket være mannskapet, fikk ikke havariet større konsekvenser og motoren ble raskt reparert.

Norsk Maritimt Museum var i juli med på en dugnad sammen med ProTech, for å finne innovative løsninger for å spare energi. Det ga stor gevinst. (Mer om det under avsnitt om Drift)

Karl Erik Harr åpnet utstillingen Havets demoner

Barnas båtverksted er et populært søndagstilbud

Demokratiets dag på Eidsvoll Foto: Lene Myrum Haugen

EIDSVOLL 1814

Tall på billettsalg: 26 417

Tall på åpne dager: 314

Billettinntekter: 1 172 826

Leieinntekter: 58 600

Salg av varer og tjenester: 3 533 712

- **Ferdig planlegging og byggestart av ny hovedutstilling i demokratisert Wergelands hus**
- **Samarbeid med UiO:Demokrati og andre viktige aktører**
- **Demokratiets dag, Barnas Valg og Barnas Tale**
- **Normalisering av besøkstall**

Eidsvoll 1814 har som kjerneoppgave å forvalte Norges nasjonalmonument, Eidsvollsbygningen, hvor den norske grunnloven ble debattert, skrevet og stemt over i 1814. Museet formidler hvordan den ble den viktigste byggestein for utviklingen av det norske demokratiet og det moderne Norge. Museet har i tillegg en særskilt oppgave for demokratilæring overfor barn og unge ved å

være en lærings- og møtearena om demokratiske utfordringer.

Høydepunkter

Året 2023 stod i prosjektgjennomføringens tegn. Dette året ble den nye hovedutstillingen i *Demokratisert i Wergelands hus* (WH) ferdig planlagt og bygging påbegynt. Den vil gjøre Eidsvoll 1814 mye bedre i stand til å bidra aktivt i kunnskapsbyggingen om demokrati og medborgerskap blant dagens unge. Både interne og eksterne fokusgrupper har gitt sine råd, og avtaler med interaksjonsdesignerbyrået YOKE, byggerne Prototyper og hardware-leverandørene Avistic er gjort. Ny utstilling skal åpnes i april 2024, og framdriften i 2023 har vært i henhold til plan så langt. På grunn av finansieringssituasjonen er et av rommene i ny

utstilling utsatt, men ambisjonen er å sikre helt ny utstilling ferdig innen 2024.

Eidsvoll 1814 har i løpet av året hatt utbredt samarbeid med viktige samfunnsaktører innen demokrati-feltet. I mars avholdt *UiO:Demokrati* sitt oppstartsseminar her, og vi har sammen med Sparebankstiftelsen hatt ansvar for rundebordsamtaler mellom forskerne i *UiO:Demokrati* og ansatte i demokratifeltet blant norske museer.

I september avholdt vi *Demokratiets dag* samarbeid med LO, KS, Agenda og LNU, og i samarbeid med Redd Barna, Unicef og NRK har vi gjennomført *Barnas Valg* og *Barnas Tale*. I

tillegg er hele skoletilbudet ved Eidsvoll 1814 gjennomgått med tanke på fornyelse. Tilbudet mot barnefamilier har blitt styrket gjennom revitalisering av lekeområdet, med nytt fotopunkt, nye benker og et lekehus i form av Eidsvollsbygningen i miniatyr. Det siste prosjektet ble gjennomført i samarbeid med byggfagelever ved Eidsvoll VGS.

Utvikling og utfordringer

Besøkstillene er i god retning på vei mot før-pandemi-nivå. På grunn av nedstengning av Wergelands hus (byggeperiode) ble besøket i siste del av året noe amputert, men vi tror nyhetsverdien av ny hovedutstilling vil sikre bedre besøk i 2024 enn før pandemien.

Jul på Eidsvoll Foto: Lene Myrum Haugen

Barneomvisning Foto: Lene Myrum Haugen

Galleri Østfløyen åpnet sin andre utstilling - «Marmorvariasjoner» Foto: Christian André Strand

BOGSTAD GÅRD

Tall på billettsalg: 14 509

Tall på åpne dager: 306

Billettinntekter: 1 1245 921

Leieinntekter: 2 277 969

Salg av varer og tjenester: 4 984 694

- **Bogstaddagen i juni**
- **Galleri Østfløyen åpnet 25 mai utstillingen «Marmorvariasjoner»**
- **Høstdagen i september**
- **Jul på Bogstad i november**
- **Oppstart av prosjekt renovering av havetrappen**

Året 2023 har vært allsidig, innholdsrikt og hektisk på Bogstad Gård.

Bogstad Gård har en variert bygningsmasse med 11 store og små bygninger og i alt 11.400 m² gulvflate. Alle våre tak er heldigvis tette, og vår dyktige driftsavdeling har i løpet av året

utbedret og kalket sår i fasaden, istandsatt 4 nye lagre for utleie, utbedret el-anlegget, sørget for en fornyet utslippstillatelse til renseanlegget og har, etter en omfattende og grundig dokumentasjonsprosess, sørget for re-sertifisering som miljøfyrtårn for 3 nye år.

Bogstad Gård fikk en ny attraksjon i 2022, nemlig Galleri Østfløyen. Og planen som da ble lagt, og som fortsatt følges, er at utstillingene i Galleri Østfløyen skal ta utgangspunkt i Bogstadsamlingen. Utstillingen «Marmorvariasjoner» åpnet den 25. mai. Utgangspunktet var de fire marmorskulpturene som er en del av vår samling. Bysten av Herman Wedel Jarlsberg og kopiene av de antikke

«Tornetrekkeren», «Ceres» og «Brytergruppen». Vi stilte ut i alt 31 skulpturer av 15 kunstnere, hvorav 6 nålevende. Vi lånte inn kunstverk fra Vigelandmuseet, Drammens Museum, Bærums verk, private samlere og 6 nålevende samtidskunstnere. Ekstern kurator for utstillingen var kunsthistoriker Nina Høye. I tillegg til meget gode tilbakemeldinger på omvisninger og på generell basis, så omtalte Morgenbladets kunstkritiker Espen Hauglid utstillingen som «sanselig og visuelt tiltalende».

I 2024 hadde Bogstad Gård tre store og bredt anlagt publikumsarrangementer: Bogstaddagen på våren, Høstdagen i september og Jul på Bogstad den siste helgen i november. Jul på Bogstad hadde 2414 besøkende i 2022, og det var hele 3962 besøkende i 2023, en økning på 64%. Aftenposten omtalte arrangementet på følgende måte: «Er det ett marked som kan få deg i nostalgisk julestemning, er det nok dette.»

En kombinasjon av den nye benet å stå på, Galleri Østfløyen, et omfattende arrangements- og omvisningsprogram, og ikke minst store og bredt anlagte publikumsarrangementer gjør at egeninntekter og billettinntekter skyter i været.

Demenskoret under innspilling på Bogstad

Før Galleri Østfløyen åpnet var årsbudsjettet for billettinntekter kr. 600 000. Nå er budsjettet 1,2 mill, og det ble nådd for året med god margin. I tillegg har det vært arrangert 30 arrangementer, hvor flesteparten har vært brylluper med til sammen nærmere 3000 bryllupsgjester.

Sesong 2 av NRK programmet Demenskoret ble spilt inn på 6 ulike innspillingsdager på Bogstad Gård spredt utover høsten 2023. Det populære programmet skal vises i januar 2024, og er ventet å forsterke vårt positive omdømme og å gi Bogstad Gård meget god reklame.

I 2023 ble det gjennomført et forprosjekt og bevilget midler til rehabilitering av den store havetrappen på framsiden av fasaden. Kontrakt ble inngått med utførende entreprenør og havetrappen vil være ferdig rehabilitert innen 1. mai 2024. Det blir blant annet mange flotte brudepar veldig fornøyde med når de skal fotograferes i sommersolen på vår havetrapp sommeren 2025.

Bogstad Gård fortsatte i 2023 å være et levende, aktivt og dynamisk herregårdsmuseum med et tilgjengelig og bredt formidlingsprogram og bærekraftig forvaltning som vi er stolte av.

Kunstnerne representert i utstillingen Marmorvariasjoner

Lykkelige kuer og glade publikummere på kuslippet i mai. Foto: Christian André Strand

BYGDØ KONGSGÅRD

Tall på billettsalg: 9 202

Tall på åpne dager: 330

Billettinntekter: 1 171 262

Leieinntekter: 3 005 699

Salg av varer og tjenester: 11 264 950

- **Kuslippet ble arrangert med 4300 besøkende**
- **Prosjekt Ysterier videreført**
- **Statsbygg rehabiliterte to surfsiloer og drenerte rundt Gartnerboligen**
- **Årets Kongsgårdseminar: «Regenerativt landbruk – en grobunn for fremtiden».**
- **Oppstart på prosjekt gjenskaping av Thulstrups Allé. Videreføres i 2024.**

Driften av Bygdø Kongsgård ble i 2023 organisert i fire team som har hver sine ansvarsområder. Team Gårdsdrift har ansvar for jordbruket, husdyrholdet, kulturlandskapet og ysteriet. Team Formidling har ansvaret for rideskolen, omvisninger og kursvirksomhet i tillegg til sosiale medier og hjemmesider. Team Servering har ansvaret for driften av Rohdeløkken kafe og servering og

videreforedling i Gartneriet. Team Park har ansvaret for det historiske landbruket og parkskjøtsel i friluftsmuseet og på Bygdø Kongsgård. Forvaltningen av Bygdø Kongsgård følges opp gjennom jevnlig møter mellom Statsbygg og stiftelsen Norsk Folkemuseum. Forhold rundt kulturmiljøfredningen som påhviler eiendommen har blitt håndtert gjennom Riksantikvarens samarbeidsforum for Bygdø kulturmiljø.

Debio gjennomførte den årlige revisjonen av gårdsbruket, serveringen og hagebruket på Gartneriet og det historiske landbruket den 6. november 2023. Gartneriets servering oppnådde også denne gangen Debio sitt gullmerke med 98,98 % økologiske råvarer.

Gårdsdriften på Bygdø Kongsgård ble rammet av tørke på forsommeren med den følge at grasavlingene på 1. og 2. slått ble redusert i

forhold til det som er vanlig. 3. slåttene ble meget god så årsresultatet ble noe bedre. Det ble søkt om avlingsskadeerstatning, men søknaden ble avslått. Årets store investering var en ny lessevogn av merket Pöttinger Faro 4010. Høsten 2023 ble det tatt jordprøver på hele gården. Storfefjøsset leverte et godt resultat i forhold til tildelt melkevot. Helsetilstanden er god og har blitt fulgt opp gjennom Helse storfe og godt samarbeid med TINE sine rådgivere. Bygdø Kongsgård ysteri deltok på Oste-VM i Trondheim.

Formidlingstilbudet på Bygdø Kongsgård har bestått av omvisninger for skoleklasser og barnehager. Rideskole med kurs, privattimer og «drop-in-timer» for barn og voksne i tillegg til fire uker med rideleir i sommer- og høstferien. Det ble kjøpt inn to nye ponnier til rideskolen høsten 2023. På Gartneriet har det blitt arrangert kurs innenfor temaene hagebruk og mat. Årets Kongsgårdseminar hadde tittelen *Regenerativt landbruk – en grobunn for framtiden*. Jul på Gartneriet er nytt av året og planlegges videreført som et fast arrangement.

2023 var første året Team Servering hadde ansvaret for driften av Rohdeløkken kafe. Teamet har høstet erfaring med hvordan serveringsstedet fungerer, og hvilke forventninger kundene har. Gartneriet har hatt servering hver helg gjennom hele året i tillegg til å ha vært arena for store selskaper. Det er lagt ned mye arbeid i videreforedling og konservering av produktene fra hagebruket.

Team Park har gjennomført planlagt skjøtsel i Friluftsmuseet på Norsk Folkemuseum og bidratt til formidlingen der. Museumsbøndene har hatt ekstra fokus på bruk av hest i det historiske landbruket, mens gartnerne har gjennomført endringer i beplantningen i en del bed i den franske hagen og på Gjestestuen.

Sæterhytten har hatt utleierekord i 2023. ByBi er godt etablert på Bygdø Kongsgård med kontorplass på Gartneriet og to lokaler på Gårdsbruket.

Unikum Inkludering AS har også i 2023 lagt ned en stor arbeidsinnsats på Bygdø Kongsgård. I vekstsesongen er hovedfokus hagebruket på Gartneriet og Skolehagen, mens i vinterhalvåret legges innsatsen på kulturlandskapsskjøtsel og vedproduksjon. Noen deltakere er også med i den daglige drift i stallen.

Statsbygg har videreført arbeidene med hovedbygningen på Hengsengen, og bygningen fremstår nå i fargepalett fra 1880-årene. Arbeidet med utvendig rehabilitering av hovedbygningene på Strømsborg er påbegynt. Det har blitt drenert rundt kjelleren på Gartnerboligen. Bunnen i to av surførsiloene har blitt byttet og sluk er rehabilitert.

I 2023 ble det etablert en del ulovlige bøyeplasser i Frognerkilen mellom Thulstrup- og Oscarshall-bryggen. Det har blitt arbeidet med å begrense adgangen til å legge fra seg joller og Bymiljøetaten ryddet bort flere vrak.

Landbrukstunvertene på Folkemuseet

Ibsen Museum & Teater kunne endelig åpne for publikum i juli. Foto: Anniken Mihle

IBSEN MUSEUM & TEATER

Tall på billettsalg: 9 068

Tall på åpne dager: 180

Billettinntekter: 787 508

Leieinntekter: 5000

Salg av varer og tjenester: 185 278

*tallene er for de siste 6 månedene av 2023, siden museet åpnet 1. juli

Den 1. juli fekk Ibsen Museum & Teater endelig opna dørene igjen. Ei ekstraordinær løyving på revidert nasjonalbudsjett sikra at publikum igjen kunne komme inn i leilegheita og dei første delane av utstillinga «Jeg spørger helst». Her blir ti av Ibsens verk presenterte gjennom interaktiv formidling, tilrettelagt for ulike aldersgrupper. Publikum møter også verka gjennom eit 360-graders animasjonsrom. Utstillinga vart utvikla med hjelp frå fire ungdomsrådgivarar som fungerte som konsulentar, og i samarbeid med Senter for Ibsenstudier ved Universitetet i Oslo (UiO). Desse samarbeida har sikra at utstillinga er både relevant, kunnskapsbasert og tilgjengeleg for et bredt publikum.

Fram til 1. oktober var museet ope alle dagar i veka, og over 9000 kom på besøk i dei siste seks månadene av året. Det har også vore eit

rikt aktivitetsnivå utover reine museumsomvisingar. Scenen har vore arena for fleire boklanseringar. Senter for Ibsenstudier arrangerte eit fagleg seminar som tiltrekte seg akademikarar og Ibsen-entusiastar frå heile verda. Det har vore samarbeid med Keiron om leiingopplæring, med Ibsens verk som utgangspunkt. Og både før og etter 1. juli har det vore gitt eksklusive omvisingar for interesserte gjester og media frå inn- og utland.

I tillegg har huset vore ope for publikum gjennom deltaking på Kulturnatta, Turist i egen by og Open House. Desse arrangementa var viktige for å nå ut til eit breiare publikum og markere gjenopninga etter å ha vore stengt fleire år. Fagpersonalet ved Ibsen Museum & Teater har også hatt aktiv formidling gjennom

foredrag, podcast og presentasjoner i nettverk og foreninger.

Det var ei stor ære at Kulturdepartementet la fram Kulturbudsjettet hos oss den 6. oktober, som bidrog til at opninga av museet vart synleg

også på nasjonalt nivå. Ekstra gledeleg var det at driftsløyvinga vart gjort fast i statsbudsjettet for 2024, og slik gav grunnlaget for vidare utvikling av tilbodet ved Ibsen Museum & Teater.

Ny og større dykkerbåt kom til Norsk Maritimt Museum i september.

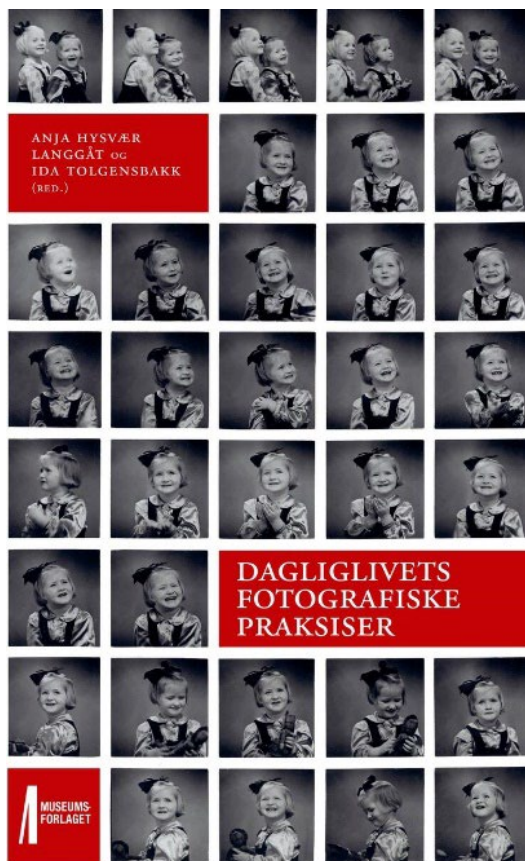
FORSKNING

I april 2023 ble Arkeologisk seksjon, Kulturhistorisk seksjon, Norsk etnologisk granskning og konservatorer fra Norsk Maritimt Museum og Eidsvoll 1814 slått sammen til Avdeling for forskning og kunnskapsforvaltning. Avdelingen består nå av en kulturhistorisk og en arkeologisk seksjon og ledes av avdelingsdirektør Sven Ahrens. I 2023 hadde avdelingen 30 faste og tre midlertidige ansatte.

Forskning drives også av enkelte ansatte på andre avdelinger. I 2023 hadde stiftelsen 12 ansatte med doktorgrad, ni hadde også autorisasjon som førstekonservator NMF. Dessuten hadde stiftelsen en førstekonservator NMF uten doktorgrad og åtte konservatorer

NMF. En del av forskningsarbeidet ble også gjennomført av ansatte uten autorisasjon NMF.

Norsk Folkemuseum publiserte By og Bygd nr. 50, som var et temanummer om dagliglivets fotografiske praksiser. Norsk Maritimt Museum ga ut *Mennesket og havet*, som omhandler den nye utstillingen i båthallen. Det ble også publisert en antologi om lek og ritual, boken *Tidsrom 1600-1914*, med fortellinger knyttet til utstillingen med samme navn, en doktorgradsavhandling, 18 vitenskapelige artikler på nivå 1 eller 2 og 15 andre faglige arbeider. Det høye antallet vitenskapelige artikler overgår alle tidligere år og er en stor prestasjon for stiftelsen. Tre ansatte hadde bistillinger på universiteter og flere ansatte holdt forelesninger, seminarer og annen undervisning på UiO, UiB, USN og NTNU.

Forsiden av *By og Bygd* nr. 50 FOTO: Museumsforlaget

Det omfattende prosjektet med flytting til nytt fjernmagasin preget avdelingens arbeid i 2023. Mange ansatte fra begge seksjoner var involvert.

KULTURHISTORISK SEKSJON

Kulturhistorisk seksjon arbeider med forskning, samlingsutvikling og formidling. I 2023 hadde seksjonen en omfattende publikasjonsliste, et resultat av forsknings- og kunnskapsarbeid over flere år.

Medarbeiderne deltok i en rekke FoU-samarbeid, både nasjonale og internasjonale. Et av dem er SAMLÅ, et samarbeid mellom Norsk etnologisk gransking i SNF, Norsk folkeminnesamling ved UiO og Etno-folkloristisk arkiv ved UiB om digitalisering av kulturarven i disse tre tradisjonsarkivene.

Seksjonen var involvert i flere utviklingsprosjekter på de ulike arenaene i stiftelsen, blant annet knyttet til konseptutvikling av nye utstillinger og annet formidlingstilbud til publikum. I september var

seksjonen involvert da Nordisk Slotts- og Herregårdssymposium ble arrangert av stiftelsen.

En viktig del av seksjonens arbeid er formidling og dialog med publikum. I 2023 holdt flere medarbeidere foredrag og presentasjoner for større og mindre forsamlinger. I løpet av året mottok seksjonen også mange henvendelser omkring kulturhistoriske spørsmål, samt tilbud om gjenstander. I tillegg var enkelte medarbeidere aktive med kulturhistorisk formidling i media, ikke minst knyttet til jul- og påsketradisjoner.

ARKEOLOGISK SEKSJON

Også i 2023 har seksjonen gjennomført sine forvaltningsoppgaver for arkeologiske kulturminner med saksbehandling, registreringer, oppfølging av funnmeldinger og arbeid med pågående store og små prosjekter. Som siste ledd i tilpasningen til forskriftsendringen knyttet til dykkereglementet, har SNF kjøpt en ny og større dykkerbåt i 2023 tilpasset arbeidet med fire dykkere.

I 2023 har de tre IRMAS museene mottatt 1 million kroner over statsbudsjettet, som ble brukt til en felles workshop i sammenheng med prosjektet Oppdrag Mjøsa med Stavanger Maritime Museum, Bergens Sjøfartsmuseum og NTNU og de ble brukt på ekstraordinær forskning.

EØS samarbeidsprosjektet «Waterworld» med CNANS i Portugal fortsatte med feltarbeid i mai og oktober. I august gjennomførte vi et søk etter flåten til Christian II fra 1531 ved Lista i samarbeid med den danske og norske marinen. Seksjonen deltok også i samarbeidsprosjekter med Promare om kartlegging av undervannskulturminner i Nordsjøen og med greske myndigheter og forskningsinstitusjoner rundt øyen Kasos.

I prosjektet «Digitalisering av tradisjonsbåter ved norske museer» gjennomførte seksjonen workshops sammen med flere norske museer.

Fotograf Christian André Strand på oppdrag for kommunikasjonsavdelingen. Foto: Anniken Mihle

FORVALTNING

Forvaltningsavdelingen er en fellesavdeling og består av Bygningsantikvarisk seksjonen, Dokumentasjon seksjonen, Konserverings seksjonen og utstillingsteamet. Avdelingen har som ansvar å forvalte stiftelsens gjenstander, historiske bygninger med hovedfokus på Friluftsmuseet, utstillinger, stiftelsens arkiver, fotoarkiver og biblioteker.

BYGNINGSANTIKVARISK SEKSJON

Tilstand bygningssamlingen

Det arbeides systematisk for å ha kontroll med forfallet. Samtlige bygninger blir årlig undersøkt med tanke på forebyggende vedlikehold, sjekk for taklekkasje og vurdering av fuktbelastning. Dette er helt avgjørende for mulighet til raskt å sette inn tiltak for å redusere fuktbelastningen, og hindre følgeskader. Dette handler i stor grad om å sikre at alle tak er tette og skifte takteking før det oppstår taklekkasjer. Det er 78 bygninger i friluftsmuseet som har en tildekning med torv, her er det flere bygningselementer som for eksempel torvhaldsstokker som er direkte eksponert for fukt. Dette er tak som krever særskilt pleie med luking og ettersyn for å ha en lang levetid.

Etterslepet på istandsetting og vedlikehold er stadig betydelig, men tilstandsgraden viser en sakte trend i positiv retning. Antall bygninger med tilstandsgrad 1 (TG 1) har perioden 2020 til 2023 økt med 7%. Det er i samme periode en reduksjon i antall bygninger med tilstandsgrad 3 (TG 3) på 3%. Fukt og lengre perioder med nedbør er en stadig økende utfordring. Dette gir seg utslag i nedfukning av bygningsdeler og økt begroing av alger og økt råtefare. Vi må derfor ha et økt fokus på tiltak som kan redusere fuktbelastningen og intensivere det forbyggende vedlikeholdet.

Prosjekt TradLab TRE

Bygningen for TradLab TRE ble ferdig tegnet av prosjektarkitekten og forprosjektert av WSP. På forsommeren ble byggeprosjektet konkurranseutsatt, men tilbudet som kom inn var over den økonomiske rammen og ble derfor vraket. Det ble vedtatt å fortsette eget arbeid på felling og tilvirkning av materialer samtidig som selve konseptet skulle forenkles på vei mot ny utlysning sommeren 2024. Forventet ferdigstilling av bygget er satt til desember 2025.

Trappesfestivalen 2023. Foto: Anniken Mihle

Nettverksarbeid

Bygningsantikvarisk seksjon har prosjektledelsen for nettverksprosjektet Gift i bygningsvernet. Her samarbeider vi med tre andre deltagermuseer og Telemarksforskning. Målet er å undersøke hvordan giftbruken innvirker på museale praksiser, før og nå og hvordan vi kan håndtere både helseaspektet og kulturminnene best mulig framover. Prosjektet er finansiert gjennom deltagermuseene, Kulturdirektoratet og Riksantikvaren. Det ble gjennomført en rundreise til alle deltagerne for dokumentasjon, samtaler og prøvetaking og arbeidet med tekster for publisering. Prosjektet løper ut 2024 men forskningsartiklene skal ut i 2025.

DOKUMENTASJONSSEKSJONEN

Dokumentasjonsseksjonen er en enhet som leverer tjenester til alle museene i stiftelsen. I tillegg betjenes eksternt publikum ut fra materialet som finnes innen arkiv, bibliotek, fotoarkiver og dokumentasjonen innen gjenstandsforvaltningen. Avdelingen har 15 fast ansatte og 16 frivillige som jobber med arkiv og fotoarkiv.

Avdelingen jobber kontinuerlig med tilgjengeliggjøring og formidling av musenes samlinger, og formidling av samlingene gjennom digitale kanaler og stiftelsens bildebyrå. Det har vært en økning i antallet

henvendelser om samlingene og bruk av samlingene.

Løpende driftsoppgaver er en stor aktivitet ved Dokumentasjonsavdelingen, også gjennom 2023. Her inngår forvaltning, digitalisering og formidling av museets samlinger, men også kvalitetskontroll, support og utvikling av museenes digitale forvaltningssystemer, forebyggende samlingsforvaltning og IPM-kontroll.

Innenfor samlingsforvaltning har vi bidratt til etableringen av Museumsloftet hvor arbeidet med Nordisk samling har stått sentralt. Seksjonen har implementert nye utlåns- og innlånsrutiner. Ny samlingsutviklingskomité og saksbehandlingsrutiner rundt inntak og avhending har blitt reetablert. Det har blitt gjennomført formelle avhendinger i forbindelse med flytteprosjektet. Seksjonen har bidratt til innlån av materiale ved utstillinger på Bogstad gård og ved NMM.

Fotoarkivene er svært etterspurte kilder til ulike formål. Aktiviteten på Digitalt Museum er jevnt høy og stiftelsen får mange tilbakemeldinger på det publiserte materialet. Innen arkivtjenesten har vi mottatt ca. 15 hm arkivmateriale. Bernhard Færøyviks arkiv har blitt ordnet og det har blitt etablert et styre hvor vi er representert. Bibliotekene har hatt stabil etterspørsel etter utlån, både internt og som fjernlån. I forbindelse med flyttingen til nytt magasin har seksjonen flyttet store mengder arkiv- og biblioteksmateriale fra fjernmagasin til magasinene ved NF. I denne forbindelse ble det ryddet og kassert i lagerrom og magasiner.

Etterspørselen etter fototjenester har økt fra alle arenaene og fototjenesten har fortsatt et sterkt behov for å få etablert gode studioer på de ulike arenaene.

På bakgrunn av flyttingen til nye magasiner, har seksjonen måtte prioritere ned en del oppgaver. I hovedsak har dette ikke ført til at publikum har opplevd lavere service.

TILSTANDSGRAD		2020		2021		2022		2023	
		Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Svake symptomer	TG 1	67	41	74	45	75	46	79	48
Vesentlige symptomer	TG 2	66	40	61	38	63	38	59	36
Kraftige/alvorlige symptomer	TG 3	31	19	28	17	26	16	26	16

Figur: Utvikling tilstandsgrad i perioden 2020 - 2023. Antall = antall bygninger

Ansatte fra hele Stiftelsen har bidratt til flytting av magasin. Her er dugnadsgjengen i Ekeberg 26. oktober. Foto: Stephanie Westermann

KONSERVERINGSSEKSJONEN

Konserveringsseksjonen er en fellesseksjon i avdeling Forvaltning som er en del av Stiftelsen Norsk Folkemuseum. Seksjonens hovedansvar er at det konserveringsfaglige arbeidet i alle stiftelsens enheter utføres i samsvar med felles rutiner. Ut fra avdelingens årsplaner lager konservering en prioritert plan for året. Stiftelsens hovedprosjekter er styrende for avdelingens planer. Avdelingen har 9 fast ansatte, en i permisjon deler av 2023 og en vikar.

Hovedoppgaven er å bevare gjenstandene best mulig innenfor Stiftelsens og ICOMS regelverk. Dette gjøres primært gjennom forebyggende tiltak ved blant annet å sikre gode oppbevaringsforhold i utstillinger og magasin.

Konserveringen har tilrettelagt for at samlingen skal være tilgjengelig for publikum både ved å drive åpen konservering og ta imot besøk til samlingen fra publikum og interne forskere som ønsker å se gjenstander fra magasin. Besøk til samling har vært begrenset grunnet flyttestprosjekt.

Vi har i tillegg ansvar for å ha høy kompetanse på oppbevaring av kjemikalier til bruk i arbeidet, pesticider i samlingen og restverdiredning.

Stiftelsens hovedsatsning har vært å utvikle nytt fjernmagasin da vi må ut av nåværende lokaler. Dette har påvirket Konserveringens oppgaver og har nesten utelukket kun bidratt til dette. I tillegg til dette har seksjonen støttet Bogstad med utstillingen *Marmorvariasjoner*, NMM med utstillingen med bilder av Karl Erik

Harr og bidratt til utviklingen av utstillingen *Across the West Towards the North*.

Avdelingen har det praktiske ansvaret for Bååstedeprosjektet hvor den fysiske overføringen startet i 2022 til Samien Sitje, Senter For Nordlige Folk og Vardiobaiki. Konserveringsseksjonen har i Bååstedeprosjektet legger til rette for møter med de samiske museene og for flere spesialbesøk til den samiske samlingen. I 2023 har det gått en transporter til Arran mens den planlagte transporten til Tana ble utsatt da Tana ikke var ferdig til å motta sine gjenstander.

Avdelingen har drevet intern kompetanseheving, delt av erfaring, utøvd og støttet undervisning av museumsfaglige utdanninger og gitt faglig støtte til institusjoner i Norge og utlandet.

Magasin

Forvaltningen og tilgjengeligheten til stiftelsens magasiner har hatt begrenset kapasitet grunnet prosjekt nytt fjernmagasin. Oslo Havn eier vårt fjernmagasin og de har sagt opp leieavtalen med stiftelsen. Samlingen må flyttes innen 30. juni 2024. Dette arbeidet utføres stort sett av stiftelsens egne ansatte med noe ekstern hjelp og tar opp store deler av kapasiteten til flere seksjoner og avdelinger.

Utdrag av eksterne konserveringsoppdrag: (Inntjening)

Det Kongelige Slott, Oslo Kommune
Bymiljøetaten, Oslo Domkirke/Kirkenes
Fellesråd Oslo, Statsbygg.

Utfordringer i 2023

Flyttingen av magasin har begrenset kapasiteten betraktelig til avdelingen og resultat av det er at vi har måtte delvis stenge for utlån og besøk til samlingen. Vedlikehold av faste utstillinger inne og ute har fått lavere prioritet enn i 2022 men arbeid med restanser har økt grunnet gjennomgang av fjernmagasinet før flytting.

UTSTILLINGSENHETEN

Utstillingsenheten er et felles team for hele stiftelsen og bestående av 3 stillinger, Arkitekt, Utstillingsprodusent og utstillingshåndverker. De har som hovedfokus å bidra med kunnskapsproduksjon og videreutvikling av utstillinger i henhold til strategisk plan.

Utstillingshåndverkeren gikk av med pensjon i 2023 og stillingen står vakant. Dette har medført mindre vedlikehold av eksisterende utstillinger.

Utstillingsteamet har bidratt til ferdigstilling av Ibsen utstillingen, jul og påske utstillingen på Norsk Folkemuseum, mure esse i smia i Finnmark på Norsk Folkemuseum, bygge sykkelskur til Wessels gate, utstillingen med bilder av Karl Erik Harr på NMM og Marmorvariasjoner på Bogstad. Teamet har også bidratt i møter om utvikling av nye utstillinger i stiftelsen.

Butikken på Folkemuseet. Foto: Lene Myrum Haugen

KOMMERSIELL AVDELING

Kommersiell avdeling ble opprettet i 2023 gjennom en samling av tjenester som tidligere har ligget hos besøksenhetene. Avdelingen består av kafédrift, butikk, utleie, kundesenter og booking og marked og kommunikasjon. Avdelingsdirektør Gitte Skilbred ble ansatt fra sommeren 2023.

Avdelingen hadde to samlinger i løpet av høsten. Samlingene dreide seg om å bli kjent, forventningene til ny avdeling, organisasjonsstruktur og veien videre.

Store deler av den kommersielle virksomheten merket prisveksten godt, uten at det var mulig eller ønskelig å hente inn det gjennom økte priser til kunden. Det ga en noe svakere bruttofortjeneste enn tidligere år, selv om aktiviteten økte.

Butikk, kafe og utleie står for over halvparten av egeninntektene til museene.

KAFÉDRIFT

Stiftelsen driver kafeer på Norsk Folkemuseum, Norsk Maritimt Museum, Eidsvoll 1814 og Bogstad Gård. Serveringsstedene på Bygdø Kongsgård ligger under dette besøksstedet.

Kafeene omsatte for kr 23 602 930 i 2023.

Det ble solgt 19 191 kanelboller, 92 668 kaffekopper og 18 530 vafler.

NF står for 41% av omsetningen, NMM 29%, Bogstad for 18% og Eidsvoll 1814 for 12%. Bogstad er et spesielt populært turmål, og har særlig høy omsetning til gjester som ikke besøker museet, og er det av museene våre som selger flest kanelboller. Det samme gjelder i noen grad Eidsvoll 1814.

BUTIKK

Alle museumsenhetene har egne unike butikker, tilpasset stedene de representerer. Vareutvalget gjenspeiler stedenes utstillinger og aktiviteter. De ansatte i butikken er i første linje, og selger også billetter samt gir informasjon til våre besøkende. Ibsen Museum & Teater åpnet et enkelt tilbud samtidig med åpningen av museet 1. juli.

Omsetningen i butikkene var kr 12 164 643. NF står her for nesten 53% av omsetninga, NMM 36%, mens Bogstad og Eidsvoll utgjør henholdsvis 6% og 5%.

UTLEIE

Utleiedelen av virksomheten er relativt kompleks. Det er utleie av selskapslokaler ved

Gjestestuen, Bogstad Gård, Norsk Maritimt Museum og Sæterhytten. Utleie av Gartneriet blir rapportert under Kongsgården.

I tillegg leies det ut til seminarer, vigsler, julemarked etc.

De samlede utleieinntekter var kr 6 197 186, litt svakere enn i 2022.

Veien videre

Kafe og butikk er en viktig del av museumsopplevelsen, og det er viktig å utvikle disse i takt med publikums forventninger.

Kampanjen «Hva skal vi gjøre...» ble laget sammen med Metro for NMM og NF.

KOMMUNIKASJONS- OG MARKEDSSEKSJONEN

Kommunikasjon og marked er en fellesseksjon med 9 medarbeidere som jobber på tvers av museene i stiftelsen. Kjerneoppgavene er rådgiving og utførelse av oppgaver innen markedsstrategi, innsikt og analyse, markedsføring, digital kommunikasjon, sponsorsamarbeid, pressearbeid, internkommunikasjon og grafiske oppgaver.

Høydepunkter

Lansering av årskort

I januar 2023 ble årskort på Norsk Folkemuseum lansert. Kortet koster 700 kr, og gir ubegrenset inngang til museet for en person og en gjest i 12 måneder. I tillegg gir årskortet rabatt i butikk og kafé, samt invitasjon til utvalgte arrangement. Formålet med årskortet er å stimulere publikum til gjenbesøk, og etablere lojalitet til museet. Det ble solgt 1532 årskort i 2023.

Økt digital synlighet gjennom egne digitale kanaler

Pr. desember 2023 hadde seksjonen ansvar for 4 av 6 nettsider i stiftelsen. Mye av året har vært brukt til opprydning, nye menystrukturer

og å SEO-optimalisere innholdet. Det største arbeidet ble utført på nettstedet til Norsk Folkemuseet. For nettsidene totalt er det en +17%-økning i antall økter fra 628.961 til 736.062 (2023 vs 2022). Tilsvarende driftet seksjonen sosiale medier-kontoene til Folkemuseet og Eidsvoll1814 pr. desember 2023. For SoMe er det en +5% økning i antall følgere til 94.918 totalt for alle besøksstedene samlet (2023 vs 2022). Nyhetsbrev ble etablert som kanal. Ved årsskifte var det ca. 7000 e-poster i kundebasen og en gjennomsnittlig åpnings- og klikkrate for nyhetsbrev på hhv 75 % og 8,6 %. Ved å utnytte hele bredden av organiske og betalte kanaler vil vi fortsette å bygge digital synlighet i årene fremover. Det er ansatt SoMe-rådgiver som har gitt ny kompetanse og kapasitet.

Nye kommunikasjonskonsepter i betalt annonsering

Nye kreative uttak i kampanjer har hatt stort fokus i 2023. Nytt kommunikasjonskonsept «Hva skal vi gjøre i helgen?» så dagens lys for Folkemuseet og Norsk Maritimt Museum. Ambisjonene med nytt konsept var å treffe nye besøkende med barn gjennom å bygge kjennskap og oppmerksomhet til barnetilbudet

på disse to museene. Besøksutvikling har vært svært god gjennom hele året, med spesielt Høstferie og Halloween på Folkemuseet som eksempler på vellykkede kampanjer ved bruk av nytt kreativt uttrykk.

Planprosess mot felles markedsplan

I tråd med nytt årshjul i stiftelsen, ble det på høsten lagt ned mye arbeid mot felles markedsplan 2024 for alle arenaene. Basert på evalueringer, planer og prioriteringer ble det holdt workshop og utarbeidet et årshjul over program og arrangementer for stiftelsen. En felles overordnet plan inkluderer også målsetninger om besøkstall og andre måltall pr. besøkssted.

Utvikling og utfordringer

Nytt navn og kommunikasjonsplattform for stiftelsen

For å tydeliggjøre identitet og merkehierarki gleder vi oss til nytt navn og ny

kommunikasjonsplattform for stiftelsen. Dette vil gi tydelighet i bruk av avsender-ID, når og hvordan besøksstedenes grafiske profiler skal benyttes opp imot stiftelsens profil. Dette vil også gi rom for flere og sterkere felles markeditiltak.

Digitalisering og datafangst

Ved å kunne se data fra ulike innsiktkilder analysert samlet, vil vi bedre kunne vurdere effekt av markedsarbeidet. I kampanjer vil det kunne gi større forståelse av hvilke kanaler vi bør bruke markedsbudsjettet på, slik at det investeres i kanaler og formater som gir størst effekt.

Arbeidet med innsikt og rutiner for publikumsundersøkelser vil også fortsette i 2024.

Nye flaggstenger settes på plass utenfor inngangen til Norsk Folkemuseum i april. Foto Anniken Mihle

ADMINISTRASJON- OG DRIFTSAVDELINGEN

Fra 2023 omfatter avdelingen følgende hovedområder:

- **Driftsseksjonen: felles driftsoppgaver for hele stiftelsen**
- **Sikkerhetsseksjonen: utfører og koordinerer sikkerhetsoppgaver i stiftelsen**
- **Administrasjon: felles administrative oppgaver for hele stiftelsen**

DRIFTSEKSJONEN

Fra 2023 er alle ansatte innen drift og renhold i stiftelsen overført til felles driftsseksjon. I løpet av året har det vært jobbet med å etablere og forme den nye seksjonen. På alle arenaene har det vært et stort søkelys på ENØK og andre miljøtiltak.

Folkemuseet har implementert FDV system på alle våre bygg. Til tross for en ekstra kald høst og vinter er det spart 73 000 kWh, i forhold til 2022. Det er mottatt tilskudd fra Enova, som har gjort det mulig å skifte til ledbelesning i flere lokaler. Det er etablert kildesortering i Friluftsmuseet. Det er også etablert et nytt lager for driftsseksjonen.

Norsk Maritimt Museums bygninger er eldre, og driften er stadig utfordrende. Til tross for det, har vi spart 140 000 kWh strøm og 12 000 l biolje i forhold til 2022. Vi jobber mot private bidragsytere til gradvis oppgradering av bygget. 14. juni var startskuddet for den store prop-techdugnaden, der firmaer har testet ut ny smart-teknologi i museet for å redusere energiforbruket og kartlegge mulig restverdi på eksisterende infrastruktur. Det er utført skanning av bygget og det er utarbeidet 3D-tegninger og modell. Kjernen i prosjektet er mest mulig gjenbruk av teknisk infrastruktur og bygningsdeler.

På alle museene har økt besøk også ført til mer arbeid for driftsseksjonen.

SIKKERHETSSEKSJONEN

I hele stiftelsen har det gjennom året vært fokus på forebyggende sikkerhetsarbeid og beredskapstiltak. Det har ikke vært noen større alvorlige hendelser. Oppfølging av personell og

besøkende etter mindre alvorlige hendelser er gjennomført.

ADMINISTRASJONENS KJERNEOPPGAVER

Administrasjonen har ansvar for regnskap, økonomistyring, lønn, HR og andre administrative oppgaver for stiftelsen.

Dette inkluderer blant annet elektronisk tidsregistrering (som danner grunnlag for lønnsutbetalinger), personaloppfølging, HMS, sykefraværsoppfølging og andre personaladministrative oppgaver.

Administrasjonen forbereder utsending av saker til styret. I tillegg har administrasjonen ansvar for telefoni og forsikringer.

Administrasjonen yter bistand til Bogstad Gårds Venneforening og til Norsk Farmasihistorisk Museum med bl.a. medlemsoppfølging, regnskapsføring, bistand ved styremøter og arrangementer.

I tillegg har avdelingen ansvar for IT-relaterte oppgaver for alle stiftelsens enheter. Den daglige driften ivaretas av KulturIT AS som er museets interne IT-avdeling. Med mange lokasjoner og bruk av ulike programvare og IT-utstyr, er driften omfattende og krever god oppfølging. Det legges stor vekt på sikker og stabil drift med effektive løsninger. I 2023 er det gjennomført omfattende fornyelse av IT-infrastruktur.

HR

HR har hovedansvar for utforming og daglig oppfølging av personalarbeidet i stiftelsen. Stiftelsen har i gjennomsnitt hatt 193 årsverk i 2023. Inkludert timelønnede er det utført 233 årsverk. HR er aktiv rådgiver og samarbeider tett med alle lederne i stiftelsen om personalrelaterte oppgaver.

En omfattende oppgave for HR er deltagelse i ansettelsesprosesser for hele stiftelsen. I 2022 ble det gjennomført ca. 25 ansettelsesprosesser.

En annen viktig oppgave er oppfølging av sykefraværet. Styret og AMU blir holdt løpende

orientert om utviklingen i sykefraværet gjennom året. Sykefraværet for 2023 som helhet var på 6,2 % mens for 2022 var fraværet på 7,1 %. Det ble meldt inn ni nestenulykker og tolv personskader, ingen av disse alvorlige. Dette er en nedgang fra 2022.

Stiftelsen har et arbeidsmiljøutvalg (AMU) med seks medlemmer. Direktør, personalkonsulent og avdelingsdirektør fra Eidsvoll 1814 møter fra ledelsens side, mens hovedverneombudet og to verneombud møter fra de ansatte. Utvalget har hatt fire møter i 2022.

Direktør, avdelingsdirektør administrasjons- og driftsavdeling og seniorrådgiver har hatt regelmessige møter gjennom hele året med de tillitsvalgte fra de fire fagforeningene som har forhandlingsrett. Det legges stor vekt på å ha et nært og godt samarbeid med de ansattes organisasjoner og deres tillitsvalgte.

Innen HR-området er det et mål å systematisere arbeidet med kompetanseutvikling. Det jobbes også med å utvikle gode arbeidsmiljøer som skal fremme trivsel, læring og mangfold.

Økonomi og regnskap

Regnskaps- og økonomifunksjonen utføres samlet for hele stiftelsen med føring av regnskap, oppfølging, kontroll og rapportering. Arbeidet skjer i tett samarbeid med alle avdelingene, og det legges stor vekt på å bidra til at stiftelsens arbeid og midler skal utvikles og forvaltes på en best mulig måte. Det gjennomføres månedlig resultatoppfølging. I tillegg legges det stor vekt på økonomisk oppfølging og kontroll av prosjektporteføljen.

Regnskapet for stiftelsen Norsk Folkemuseum i 2023 viser driftsinntekter på til sammen kr. 336 371 614. Inntektene i 2022 var på kr 328 738 060. Besøks- og inntektsutviklingen har vist en positiv utvikling i løpet av året. Særlig gledelig er det at billettinntektene har økt fra 32,6 mill. kr. i 2022 til 41,9 mill. kr. i 2023.

Regnskapet for 2023 viser et overskudd på 205 869 kr. Overskuddet er godskrevet annen egenkapital. Det har vært en god inntektsutvikling, men samtidig har stiftelsen fortsatt en sterk kostnadsvekst.

Likviditeten har vært tilfredsstillende gjennom hele året. Midlene er plasserte i bank. Kontantstrømmen viser en reduksjon av likviditetsbeholdningen på 5,2 mill. kr. Dette skyldes 5,7 mill. kr. i reduserte prosjektavsetninger og 0,5 mill. kr. i tilførsel fra ordinær drift.

Videre utvikling

Avdelingen jobber kontinuerlig med å utvikle systemer og arbeidsmetodikk innen de ulike fagområdene. Det legges vekt på å tilrettelegge for økt samarbeid på tvers av avdelingene og bidra til bedre opplæring og rutiner for å oppnå mer effektiv bruk av stiftelsens ressurser og de administrative systemene.

Avdelingen har ansvar for koordineringen av stiftelsens arbeid med bærekraft, herunder oppfølging av stiftelsens sertifisering som Miljøfyrtårn. Avdelingen arbeider også med samordning og kvalitetssikring av bærekraftige innkjøpsrutiner.

VEDLEGG 1

Større publikasjoner (monografier, årbøker, antologier, kataloger, avhandlinger)

Bagle, Eyvind, *Nature's Factory*: A case study of Norwegian natural ice exports in the era of industrialization, 1840-1920, Doktoravhandling Universitetet i Sørøst-Norge 2023.

Bagle, Eyvind; Bondevik, Hjørdis; Jensen, Inger Elisabeth; Melsom, Charlotte; Svendsen, Åsmund (red.), *Mennesket og havet. Årbok for Norsk Maritimt Museum 2023*, Trondheim: Museumsforlaget AS.

Kjus, Audun; Skott, Fredrik; Tolgensbakk, Ida; Österlund-Pötzsch, Susanne (red.), *Spill med magiske sirkler: En utforskning av lek-ritual-kontinuumet (Acta Academiae Regiae Gustavi Adolphi 165)*, Uppsala: Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur, Uppsala.

Langgât, Anja Hysvær; Tolgensbakk, Ida (red.), *Dagliglivets fotografiske praksiser (By og Bygd 50)*, Trondheim: Museumsforlaget AS.

Telste, Kari (red.), *Tidsrom 1600-1914. Fortellinger om da Norge ble moderne*, Oslo: Forlaget Press

Harr, Karl Erik; Koren, Elisabeth Solvang (forord), *Havets demoner*. Utgitt av Norsk Maritimt Museum 2023

Publiserte forskningsartikler på nivå 1 eller 2

Bagle, Eyvind, *A frozen culture: Johan Martin Dahll (1832-1877) and the overseas ice business, Kulturella perspektiv: svensk etnologisk tidsskrift* 32.1, 1-8.

Falck, Tori, *The becoming of boats. Some reflections on choices in the process of reconstructing archaeological vessels, Form. Akademisk - Forskningstidsskriftet for design og designdidaktikk* 16.4, 1-10.

Grue, Marja-Liisa P; Vangstad, Hilde, *Renessansebåten Barcode 8 fra Oslo havn sett i et nordisk perspektiv, Mennesket og havet. Årbok for Norsk maritimt museum 2023*, 129-159.

Haugen, Bjørn Sverre Hol, *Juletreffesten. Etablering av ein skikk, Tidsskrift for kulturforskning* 22.2, 67-83.

Kjus, Audun Kristoffer, *Det store spørsmålet. En utpakking av det innpakkede frieriet, Spill med magiske sirkler: En utforskning av lek-ritual-kontinuumet*, Uppsala: Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur Uppsala 2023, 141-159.

Kjus, Audun Kristoffer, *Lek, ritual og det som er imellom. Noen innfallsvinkler, i: Spill med magiske sirkler: En utforskning av lek-ritual-kontinuumet*, Uppsala: Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur Uppsala 2023, 11-34.

Koren, Elisabeth Solvang, *Tradisjonsbåters plass i museumslandskapet, Mennesket og havet. Årbok for Norsk maritimt museum 2023*, 99-127.

Langgât, Anja Hysvær, *"Hurra! Mor er blitt fotograf...". Kjønnen markedsføring av kameraer til norske amatørfotografer 1965-1975, Dagliglivets fotografiske praksiser (By og Bygd 50)*, 69-102.

Mørch, Monica, *En statsråd for en ny tid, TIDSROM 1600-1914. Fortellinger om da Norge ble moderne*, Oslo: Forlaget Press 2023, 292-319.

Nordlie, Erlend Johannes; Wammer, Elling Utvik, *Arkeologiske funn av fiskeutstyr i Oslo havn, Mennesket og havet. Årbok for Norsk maritimt museum 2023*, 161-197.

Seim, Marie Fongaard, "Ta bryllupsbildene selv!" *Fotografiske bryllupsportretter i Norge på 1970-tallet, Dagliglivets fotografiske praksiser (By og Bygd 50)*, 103-138.

Seim, Marie Fongaard, *På reise med familien Taraldsen, TIDSROM 1600-1914. Fortellinger om da Norge ble moderne*, Oslo: Forlaget Press 2023, 355-383.

Seim, Marie Fongaard; Telste, Kari; Scott, Erika Ravne; Kjos, Torgeir, *Dører til fortidens rom, TIDSROM 1600-1914. Fortellinger om da Norge ble moderne*, Oslo: Forlaget Press 2023, 10-31.

Seim, Marie Fongaard; Telste, Kari; Scott, Erika Ravne; Kjos, Torgeir, *Vindu mot fremtiden, TIDSROM 1600-1914. Fortellinger om da Norge ble moderne*, Oslo: Forlaget Press 2023, 454-466.

Seim, Marie Fongaard, *Ungkarens julaften: En undersøkelse av et motiv i Anders Beer Wilses genrefotografier, Tidsskrift for kulturforskning 22.2*, 47-66.

Tandberg, Unni, "God jul og mye flekk!" *Da julebordet ble moderne, Tidsskrift for kulturforskning 22.2*, 23-45.

Tolgensbakk, Ida, *Inn i vårt mørke hus: Om da luciaopptog kom til Norge, Tidsskrift for kulturforskning 22.2*, 5-22.

Øya, Svein Erik; Stålegård, Lars, *Interpreting archaeological boat material, the G1 boat of the Gokstad find, Forskningstidsskriftet for design og designdidaktikk 16.4*, 1-6.

Andre publiserte fagartikler

Bagle, Eyvind, *Den siste istid, Kysten 2023.3*, 140-15.

Bagle, Eyvind, *Is fra "Naturens fabrikk": Fra norskekysten til europeiske kjøkken og fisketrålere. Utkikken. Informasjonsskriv for Norsk Maritimt Museums Venner 2023.3*, 3-11.

Bondevik, Hjørdis, *Tradisjonsbåten i det norske måleriet på 1800-talet, Mennesket og havet. Årbok for Norsk Maritimt Museum 2023*, 9-26.

Frydenlund, Bård, *Litt for god stemning?, Museum 2023.2*, 59-62.

Falck, Tori; Wickler, Stephen Kent, *Lovundbåten... Och ett annorlunda vrakmuseum, Vrakmagasinet 2023.1*, 58-62.

Frydenlund, Bård, *Eidsvollsmannen Even Thorsen i samtid og ettertid, Dei gav oss ein arv - årsskift 2023*, 62-69.

Johannessen, Jørgen Mamen, *Pipefunnet i Bjørvika - verdens største funn av tobakkspiper fra tidlig 1600-tall, Mennesket og havet. Årbok for Norsk Maritimt Museum 2023*, 61-65.

Kjus, Audun; Skott, Fredrik; Tolgensbakk, Ida; Österlund-Pöttsch, Susanne (forord), *Spill med magiske sirkler: En utforskning av lek-ritual-kontinuumet*, Uppsala: Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur Uppsala 2023, 7-9.

Langgåt, Anja Hysvær; Rasch, Tone; Ringdal, Siv; Tolgensbakk, Ida (forord), *Dagliglivets fotografiske praksiser (By og Bygd 50)*, 7-11.

Planke, Terje; Nore, Kristine; Rygh Nordhagen, Victoria; Bockelie, André; Kraniotis, Dimitrios, *Transformation of reclaimed materials from barn buildings - Design of a new timber building frame*, Curran Associates, Inc. 2023, 4460-4464.

Rosenqvist, Kaja, *Det store fiskeeventyret - Wilses fotografier fra Lofoten og Kristiansund, Mennesket og havet. Årbok for Norsk Maritimt Museum 2023*, 47-59.

Seim, Marie Fongaard, *Fotograf Anders Beer Wilse, St. Hallvard 2023.2*, 68-77.

Tolgensbakk, Ida, *Kebab i Norge - en skisse av en kulturhistorie, Byminner 2023.1*, 70-77.

Tolgensbakk, Ida, *Affect in Online Hate Speech, Ethnologia Scandinavica. A Journal for Nordic Ethnology 53*, 188-189.

Tolgensbakk, Ida, *An Intellectually Bold Volume on Ethnography with a Twist, Ethnologia Fennica 2023*, 195-198.

VEDLEGG 2

ISTANDSETTING OG STØRRE VEDLIKEHOLDSARBEIDER PÅ NORSK FOLKEMUSEUM 2023

NF.142 Bur fra Rofshus

Taket ble tekket om.

NF.216 Bygård fra Kirkegaten 15

Reparasjon av søylebase, overflatebehandling av vinduer, søyler og rekkverk i bakgården.

NF.242 Ventehall fra Piperviken

Reparasjon av råteskade i bjelkelaget i søndre fløy.

NF.185 Setabu fra Støylsemne

Taket ble tekket om

NF.151 Barfrøstue fra Gammelstu Trønnes

Forberedelser for omteking av taket ble påbegynt.

NF.091 Stue fra Lende

Utskifting av neverkant og torvhald på sørsiden samt på skute mot øst, utbedring av løs steinhelle, gruset med elvegus på baksiden..

NF.096 Bur fra Tjaldal

Råteskadet syllstokk i gavlsvalen ble skiftet. Terrenget rundt bygningen ble justert for bedre avrenning.

NF.123 Linstabbur fra Hole

Taket ble tekket om.

NF.025 Loft fra Søre Rauland

Loftet fikk ny laftet trapp.

NF.183 Loft fra Søndre Berdal

Loftet fikk ny laftet trapp.

NF.073 Stall fra Sandnes

Taket ble tekket om

NF.062 Stampe fra Jøssvoll

Montering av torvhaldskroker, neverkant, torvhald og torv/tilsåing.

NF.133 Loft fra Tveito

Loftet fikk ny laftet trapp.

NF.118 Loft fra Holshagen

Loftet fikk ny laftet trapp.

NF.122 Loft fra Grimsgard

Nye takbord ble produsert.

NF.204 Forstadshus fra Johannesgate 14

Fasader ble malt.